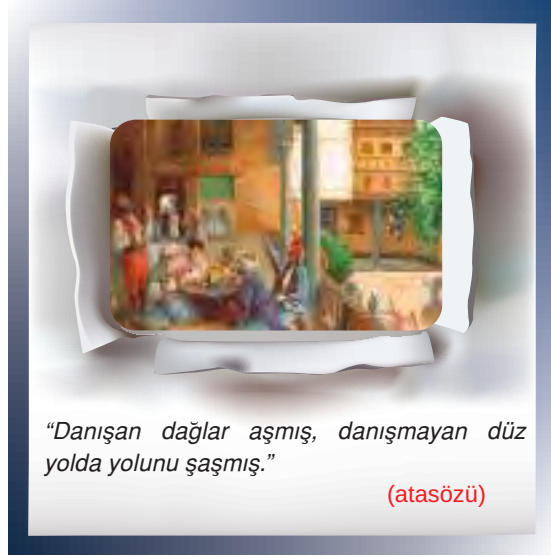

4. ÜNİTE: Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Örnekliği

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) İstişareye Önem Vermesi

HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) İSTİŞAREYE ÖNEM VERMESİ

HATIRLATMA

İstişare Nedir?

İnsanların kendi aralarında fikir alışverişinde bulunmasına istişare denir.

DÜŞÜNELİM

İnsanlar yaşamları boyunca okul, araba, eş, meslek gibi birçok konuda bir şeyleri seçerler, bu konuda bir tercih yaparlar. Ancak yapılan tercihlerin bazıları insanları hayal kırıklığına uğratabilir.

Yüce Allah hem Peygamberimize, hem de bütün Müslümanlara danışarak iş görmeyi emretmektedir. Müslümanların bir işe karar verirken fikir alışverişinde bulunmalarına Şûrâ suresinin 38. ayetinde şöyle dikkat çekilmiştir: **"...Onların (müminlerin) işleri aralarında danışma ile dir..."** Ayrıca **"...Eğer bilmiyorsanız bilenlere sorunuz."** (Enbiyâ suresi, 7. ayet.)

Hz. Muhammed aile hayatı, sosyal yaşam ve devlet başkanlığı ile ilgili yaptığı tüm işleri etrafındaki insanlara danışarak görür, onların düşünce ve görüşlerini sorardı. Peygamberimiz istişare etmenin önemini şöyle vurgulamıştır: "İstişare eden ümitsizliğe düşmez, istişare eden pişman olmaz, iktisatlı davranan aç kalmaz."

Bedir Savaşı'nda ashaptan Hubab isimli zat, Müslümanların mevzilen-
diği yeri beğenmemişti. **Resulullah'a gelerek:**
–Ey Allah'ın elçisi, buraya Allah'ın emriyle mi indin yoksa bir savaş
taktığıyla mı? diye sordu. **Peygamberimiz:**
–Savaş taktığıyla, deyince, Hubab:
–Ey Allah'ın elçisi, Bedir köyünün en sonundaki kuyu etrafında mevzi
alalım, böylece putperestleri susuz bırakmış oluruz, dedi. Peygamberimiz
onun bu teklifini beğendi ve hemen harekete geçtiler. Sonuçta Bedir Sa-
vaşı'nı Müslümanlar kazanmıştır.

H. Muhammed'in Hayatından Danışarak İş Yapması İle İlgili Örnekler

- ❁ Kızlarını evlendirme konusunda ailesiyle istişare ederek karar vermiştir.
- ❁ Kendisine ilk vahiy geldiğinde önce eşi Hz. Hatice'ye danışmış, sonra da onun önerisiyle bilge bir kişi olan Varaka'ya gitmiştir.
- ❁ Bedir Savaşı'nda uygulanacak taktik hususunda arkadaşlarına danışmıştır. Askerlerin konuşlanacağı yeri, yine istişare ile belirlemiştir.
- ❁ Uhut'ta savunma mı yoksa meydan savaşı mı yapılacağı hususunda da arkadaşlarına danışmış ve istişare sonucunda benimsenen görüşü kabul etmiştir.
- ❁ Hendek Savaşı'nda şehrin etrafına hendek kazma fikri yine istişare sonunda Selman-ı Farisi'den çıkmıştır.

Atalarımız geçmişten günümüze işlerini danışarak görmüşlerdir.

Örnek 1

8. sınıf öğrencisi Ertuğrul, sınav sonuçlarını dikkate alarak kendine uygun lise tercihinde bulunmak amacıyla ailesi ve okuluyla görüş alışverişinde bulunmuştur.

Buna göre Ertuğrul, Peygamber Efendimizin hangi kişilik özelliğini daha çok örnek almıştır?

- A) Kararlı olmasını
- B) Danışarak iş yapmasını
- C) İnsanlara değer vermesini
- D) Zamanı iyi değerlendirmesini

Çözüm

8. sınıf öğrencisi Ertuğrul sınav sonuçlarını dikkate alarak kendine uygun lise tercihinde bulunmak amacıyla ailesi ve okuldaki öğrenmeleriyle fikir alışverişinde bulunması; onun Peygamber efendimizin de bir özelliği olan danışarak iş yapmasını örnek aldığını gösterir. Bu açıklamalarımıza göre cevabımız tabi ki B seçeneği olmalıdır.

SINAVLARDA ÇIKMIŞ ÇÖZÜMLÜ SORULAR

Örnek 2

Hız. Muhammed (sav.) önemli her meselede sahabelerin görüşlerine başvurmuştur. Hakkında vahiy bulunmayan konularda ashabının bilgi ve fikirlerinden yararlanmıştır. Pek çok meseleyi onların katkıları ile çözüme kavuşturmuştur. Sahabeler Hız. Peygamber'den daha fazla danışarak iş yapan birini görmediklerini belirtmişlerdir.

Hız. Muhammed'in (sav.) bu tutumu aşağıdaki ayetlerden hangisi ile ilişkilendirilemez?

- A) "...iş hakkında onlara danış. Kararını verdiği zaman da artık Allah'a dayanıp güven..." (Al-i İmran suresi, 159. Ayet)
- B) Onların işleri, aralarında danışma iledir..." (Şura Suresi 38. Ayet)
- C) Sen çağrıyla devam et ve emrolunduğun gibi dosdoğru ol. (Şura suresi 15)
- D) Her ilim sahibinin üstünde daha iyi bilen birisi vardır. (Yusuf suresi 76)

Çözüm

Soru metninde peygamberimizin istişareye önem verdiği anlatılmaktadır. Bu tutumunu A, B ve D seçeneklerindeki ayetlere ilişkilendirebiliriz. Fakat C seçeneğindeki ayet peygamberimizin istişareye önem vermesiyle ilgili değildir. Buna göre doğru cevabımız C seçeneği olmalıdır.

Örnek 3

Hız. Muhammed (sav.) karar alırken pek çok konuda insanlara fikirlerini sorar, onların görüşlerini alırdı.

Hız. Muhammed (sav.) bu şekilde davranmakla aşağıdakilerden hangisini amaçlamış olamaz?

- A) Sorumluluktan kaçınmayı
- B) Hata yapma ihtimalini azaltmayı
- C) Konulara farklı bakış açıları kazandırmayı
- D) Birlikte hareket etme bilinci kazandırmayı

Çözüm

Soru kökünde peygamberimizin danışarak hareket ettiği söylenmektedir. Peygamber Efendimiz bu şekilde davranmakla; hata yapma ihtimalini azaltmayı, meselelere farklı bakış açısı kazandırmayı, insanlara birlikte hareket etme bilinci kazandırmaya amaçlamıştır. Fakat A seçeneğindeki ifadede olduğu gibi, sorumluluktan kaçınmayı amaçladığı söz konusu olmaz. Bu açıklamalarımıza göre doğru cevabımız tabi ki A seçeneği olmalıdır.

Örnek 4

- Hız. Ali, Peygamberimizin kızı Fatıma ile evlenmek istediğinde, Peygamberimiz kızının görüşünü almıştır.
 - Peygamberimiz Hendek savaşında Selmân-ı Fârisî adlı sahabinin hendek kazma fikrini benimsemiştir.
 - Peygamberimiz Bedir Savaşı'nda Hubâb adlı sahabinin önerisiyle ordunun yerini değiştirmiştir.
- Yukarıdaki örnekler Peygamberimizin hangi kişilik özelliğine işaret etmektedir?**

- A) Danışarak iş yapmasına
- B) Cesaretli olmasına
- C) Güvenilir olmasına
- D) Sabırlı olmasına

Çözüm

Peygamberimizin kızını evlendirirken kızının da görüşünü alması, Hendek savaşında, Selmân-ı Fârisî'nin hendek kazma fikrini benimsemesi ve bedir savaşında Hubab adlı sahabinin önerisiyle ordunun yerini değiştirmesi Peygamberimizin danışarak iş yapma özelliğini gösterir. Buna göre cevabımız A seçeneğidir.

ETKİNLİKLER

1. Aşağıdaki açık uçlu soruları cevaplayınız.

a) İstişare nedir, açıklayınız?

b) Danışarak iş yapmanın faydaları nelerdir, açıklayınız?

c) “Danışan dağları aşmış, danışmayan düz yolda şaşmış.” Atasözüyle vurgulanmak istenen nedir?

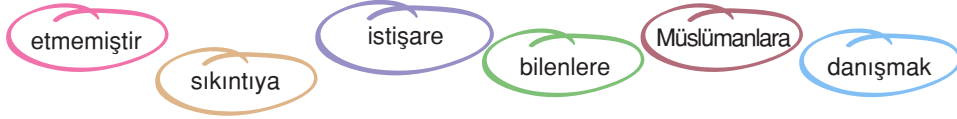
d) Peygamber efendimizin başkalarının fikirlerine de danışarak iş yapmasıyla ilgili iki örnek veriniz?

2. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara “D” yanlış olanlara “Y” işareti koyunuz.

	D	Y
İstişare; bir iş için bilgi sormak, danışmak, görüş almak, fikir alışverişinde bulunmaktır	☐	☐
İstişare ederek çevremizdekilere değer verdiğimizizi göstermiş oluruz.	☐	☐
Peygamberimizin doğru ve güvenilir oluşu onun istişareye önem verdiğini gösterir.	☐	☐
Peygamberimiz peygamber olduğu için bütün kararları sadece kendi başına almıştır	☐	☐
Mekkeliler peygamberimizi istişare sonucu peygamber olarak seçmiştir.	☐	☐
Dinimiz danışarak iş yapmaya önem vermiştir.	☐	☐
Peygamberimiz birçok konuda hanımlarıyla da istişare etmiştir.	☐	☐

ETKİNLİKLER

3. Aşağıdaki boşlukları panodaki uygun olan sözcüklerle doldurunuz.

- a) Peygamberimiz önemli konularda karar vermeden önce mutlaka arkadaşlarıyla etmiştir.
- b) Peygamberimiz istişare ile ilgili bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur: "Bir millet, işlerini danışma ile yürüttüğü sürece düşmez."
- c) İstişare; önemli bir karar almadan önce, konuyu araştırmak, bilgisi olan insanlara, onların fikirlerine de değer vermektir.
- d) Yüce Allah hem Peygamberimize, hem de bütün danışarak iş yapmayı emretmiştir.
- e) Peygamberimiz Hz. Muhammed, "Ben peygamberim her şeyi en iyi ben bilirim." anlayışıyla hareket
- f) Kur'an-ı Kerim'de danışarak iş yapmanın önemi şöyle vurgulanmıştır: "...Eğer bilmiyorsanız sorun." (Nahl suresi, 43. ayet)

4. Aşağıdaki soruların karşısına cevabı evet ise "✓" işareti, hayır ise "X" işareti koyunuz.

Kur'an-ı Kerim istişare etmeyi emretmiş midir?

.....

Peygamberimizin sadece zengin ve itibarlı kişilerle mi istişare yapmıştır?

.....

Peygamberimiz, önemli bir karar vermeden önce kendisine bir öneri teklif edildiğinde bunu dikkate alır mıydı?

.....

Peygamberimiz, peygamber olduğu için bütün işlerini başkalarına mı yaptırırdı?

.....

Herhangi bir canlıya karşı sevgi, şefkat ve acıma duygusuna istişare etmek mi denir?

.....

Peygamberimizin sadece erkeklerle mi istişare yapardı?

.....

Peygamberimiz eğer o konuda vahiy inmemişse işlerini danışma ile mi yapardı?

.....

İstişare etmek daha doğru kararlar alınmasını sağlar mı?

.....

Peygamberimiz Kur'an'daki ilkeleri kendi hayatında uygular mıydı?

.....

Hz. Muhammed, peygamber olduğu için istişareye gerek duymamış mıdır?

.....

Peygamberimizin savaşlar konusunda bütün kararları sadece kendisi mi verirdi?

.....

Daha Fazla İçin Tıkla

onurhoca-dkabademi.com

